

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Sžf/109/2014
Identifikačné číslo spisu:	4013201341
Dátum vydania rozhodnutia:	25.05.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:4013201341.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a zo sudcov JUDr. Jozefa Milučkého a JUDr. Soni Langovej v právnej veci žalobcu: Veľká ryba, spol. s r.o., Mochovská 40, Levice, právne zastúpeného advokátkou JUDr. Elenou Ľalíkovou, Podbrezovská 34, Bratislava, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, Lazovná 63, Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1100304/1/521921/2013 zo dňa 30.10.2013 a o zaplatenie sumy 20 468,50 Eur s 9,25% úrokom z omeškania od 01.03.2012 do zaplatenia, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/386/2013-69 zo dňa 6. augusta 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý druhý výrok rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/386/2013-69 zo dňa 6. augusta 2014, ktorým zastavil konanie v časti o zaplatenie sumy 20 468,50 Eur s 9,25% úrokom z omeškania od 01.03.2012 do zaplatenia, p o t v r d z u j e.

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Nitre rozsudkom prvým výrokom podľa § 250j ods. 2 písm. e) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zrušil rozhodnutie žalovaného č. 1100304/1/521921/2013 zo dňa 30.10.2013, ako i rozhodnutie Daňového úradu Levice (ďalej len „správca dane“) č. 623/230/55881/10/Na zo dňa 21.12.2010 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Uvedenými rozhodnutiami daňových orgánov bol dodatočne určený a žalovaným následne v rámci odvolacieho konania potvrdený rozdiel dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie október 2008 vo výške 204 685,48 Eur. Dôvodom bolo konštatované porušenie ustanovení § 49 ods. 1 a § 51 ods. 1 písm. a) zákona č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty v znení účinnom do 30.11.2008 (ďalej len „zákon o DPH“). Rozsudok v tomto výroku nadobudol právoplatnosť dňa 27.09.2014 a nie je predmetom odvolacieho konania.

Druhým (odvolaním napadnutým) výrokom krajský súd z dôvodu podľa § 250d ods. 3 OSP zastavil konanie v časti o zaplatenie sumy 20 468,50 Eur s 9,25% úrokom z omeškania od 01.03.2012 do

zaplatenia.

Krajský súd je toho názoru, že na postup podľa ust. § 250j ods. 5 OSP neboli splnené podmienky, nakoľko predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného zo dňa 30.10.2013, ktorým žalovaný potvrdil dodatočný platobný výmer správcu dane zo dňa 21.12.2010, ktorým správca dane vyrubil žalobcovi rozdiel dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie október 2008 v sume 204.685,48 eur. Predovšetkým týmto rozhodnutím, t.j. dodatočným platobným výmerom zo dňa 21.12.2010 správca dane nerozhodol o uložení sankcie.

Podanie žalobcu zo dňa 04.03.2014 (ktoré sama právna zástupkyňa žalobcu označila ako rozšírenie žaloby o zaplatenie 20.468,50 eur s príslušenstvom) krajský súd podľa obsahu posúdil ako rozšírenie pôvodnej žaloby zo dňa 16.12.2013 o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného zo dňa 30.10.2013, ktoré bolo žalobcovi doručené dňa 07.11.2013. Žalobu o preskúmanie tohto rozhodnutia mohol žalobca podať do 07.01.2014 vrátane, a to s poukazom na ust. § 250b ods. 1 OSP a ust. § 57 ods. 2 OSP, pričom v tejto lehote ju mohol i rozšíriť. Žalobca podanú žalobu zo dňa 16.12.2013 rozšíril až podaním zo dňa 04.03.2014 (v ktorom sa domáhal zaplatenia sumy 20.468,50 eur s príslušenstvom od 01.03.2012 do zaplatenia), ktoré bolo osobne podané na súd dňa 11.03.2014, v dôsledku čoho bolo potrebné konanie v tejto časti (t.j. o zaplatenie sumy 20.468,50 eur s príslušenstvom) zastaviť podľa ust. § 250d ods. 3 OSP.

Proti výroku rozsudku krajského súdu o zastavení konania v časti o zaplatenie sumy 20 468,50 Eur s príslušenstvom podal žalobca v zastúpení advokátkou zákonnej lehote odvolanie a navrhol, aby najvyšší súd v napadnutej časti zmenil výrok rozsudku súdu prvého stupňa tak, že zaviazá žalovaného zaplatiť žalobcovi žiadanú istinu so sankčným úrokom podľa návrhu ako i náhradu trov konania v celkovej výške 1 383,20 Eur.

Namietal, že žaloba o zaplatenie 20 468,50 Eur sa vôbec neviazala na rozhodnutie žalovaného zo dňa 30.10.2013, ale na rozhodnutie zo dňa 06.08.2014, takže záver o jej oneskorenosti bol podľa žalobcu nesprávny. Žalobca dôvodil, že meritórnym zrušujúcim rozsudkom súdu zo dňa 06.08.2014 boli zrušené rozhodnutia žalovaného i správcu dane zo dňa 21.12.2010, ktorými mala byť právoplatne zistená „správna“ výška DPH, od ktorej by sa mala odvíjať pokuta a jej výška. Podľa žalobcu ostatným zrušujúcim rozsudkom zo dňa 06.08.2014 sa automaticky zrušili účinky pôvodného rozhodnutia o uložení tejto pokuty, pretože bez protiprávnosti nemôže existovať sankcia. Pri neexistencii rozhodnutia správcu dane o nadmernom odpočte DPH za október 2008, bez správneho deliktu, nemôže zostať v majetku žalovaného vymožená pokuta, opak žalobca považuje za nepochopenie základných zásad a princípov právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že súhlasí s druhým výrokom napadnutého rozsudku o zastavení konania v predmetnej časti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“), ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v rozsahu a medziach podaného odvolania, (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP); odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP) a po tom, ako bol deň verejného vyhlásenia rozhodnutia zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk, rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP).

V správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 OSP).

Preskúmaním veci najvyšší súd zistil, že žalobca v podaní zo dňa 04.03.2014, ktorým žalobu rozšíril „o zaplatenie sumy pokuty 20.458,50€ s 9,25% úrokom z omeškania od 01.marca 2012 do zaplatenia“,

žalobca vychádza na strane 2, tretí odsek z právneho názoru, že rozhodnutie krajského súdu o zrušení daňovej povinnosti žalobcu samo o sebe ruší aj následky rozhodnutia o uložení pokuty bez toho, že by toto explicitne zrušilo alebo menilo uvedené rozhodnutie o pokute. V danej veci je nevyhnutné zdôrazniť, že súd, konajúci v správnom súdnictve podľa V. časti Občianskeho súdneho poriadku pri preskúmvaní zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy nemá právomoc rozhodnúť petitom o splnení povinnosti podľa § 80 písm. b) O.s.p. a priznať žalobcovi žalovanú sumu. Vzhľadom na to sa najvyšší súd stotožnil s krajským súdom, ktorý posudzoval vec ako preskúvanie zákonnosti rozhodnutia o uloženej pokute.

Najvyšší súd poukazuje na to, že ide o oblasť verejného (finančného) práva, kde zákonnosť daňovej platby sa odvíja od platnosti a existencie vyrubovacieho titulu. Platby vo finančnom práve sú formalizované, a preto ich zákonnosť je spájaná s formálnou existenciou vyrubovacieho rozhodnutia. V prípade, že dôjde k materiálnej zmene podmienok, za ktorých bol vyrubovací titul vydaný, musí najskôr dôjsť k zrušeniu alebo zmene vyrubovacieho titulu.

V danom prípade pokuta vo výške 20.468,50 Eur bola uložená rozhodnutím o pokute č. 623/230/55062/11/na zo dňa 25.11.2011 podľa § 35 ods. 1 písm. e) zák. č. 511/1992 Z.z. zo základu, ktorý tvoril rozdiel dane z pridanej hodnoty v sume 204 685,48 € vyrubený Daňovým úradom Levice ako správcom dane dodatočným platobným výmerom č. 623/230/55881/10/Na zo dňa 21.12.2010. Dodatočný platobný výmer bol zrušený právoplatným výrokom rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/386/2013-69 zo dňa 6. augusta 2014 a vec bola vrátená žalovanému na ďalšie konanie s tým, že správca dane musí vo veci vydať nové rozhodnutie.

Je nesporné, že podkladové rozhodnutie - platobný výmer č. 623/230/55881/10/Na zo dňa 21.12.2010 zaniklo a tým absentuje základ pre vyrubenie pokuty.

Podľa § 165 ods. 2 zák. č. 563/2009 Z.z. Daňový poriadok daňové konania začaté a právoplatne neukončené pred účinnosťou tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov; sankcia sa uloží podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. <. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení účinnom do 31. decembra 2011, ak skutočnosť rozhodujúca pre uloženie sankcie nastala do 31. decembra 2011 a ak je to pre daňový subjekt priaznivejšie

Skutočnosťou rozhodujúcou pre uloženie sankcie - rozhodnutie správcu dane dodatočným platobným výmerom č. 623/230/55881/10/Na zo dňa 21.12.2010 nastala do 31. decembra 2011. Preto právny režim sankcie - pokuty, vrátane jej zrušenia sa spravuje zákonom č. 511/1992 Zb.

Podľa § 35 ods. 19 zák. č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov ak bola právoplatným rozhodnutím daň alebo vlastná daňová povinnosť znížená alebo nadmerný odpočet zvýšený, zníži sa z úradnej moci v pomernej výške alebo zruší sa z úradnej moci aj pokuta, ktorá bola pôvodne uložená podľa odseku 1 <., a to aj po uplynutí lehoty podľa odseku 21 <..

Uvedené ustanovenie vyjadruje akcesorický vzťah medzi dodatočným platobným výmerom č. 623/230/55881/10/Na zo dňa 21.12.2010 a rozhodnutím o pokute číslo 623/230/55062/11/Na zo dňa 25.11.2011 a i to ako správca dane musí z úradnej povinnosti postupovať. Uvedené ustanovenie predpokladá vydanie nového rozhodnutia, podľa ktorého by sa mala upravovať výška pokuty. Táto otázka však presahuje rámec tohto súdneho konania, pretože ochrana v prípade nekonania správcu dane podľa § 35 ods. 19 zák. č. 511/1992 Zb. je poskytovaná v konaní o ochrane pred nečinnosťou orgánu verejnej správy podľa § 250t ods. 1 O.s.p.

Krajský súd správne posúdil, že ide o oneskorené kvalitatívne rozšírenie rozsahu a dôvodov žaloby, keďže tak žalobca učinil až po uplynutí lehoty na podanie správnej žaloby podľa § 250b ods. 1 OSP. Opačným postupom by správny súd akceptoval rozšírenie medzí žaloby v rozpore s koncentračnou zásadou ovládajúcou konanie o správnych žalobách (§ 250h ods. 1 OSP). Systém plnej jurisdikcie, postup podľa § 250j ods. 5 O.s.p. možno aplikovať iba k preskúvaniu zákonnosti rozhodnutia o sankcii ak samotné rozhodnutie o sankcii bolo predmetom preskúmvania súdu.

Z uvedeného dôvodu možno len konštatovať správnosť a zákonnosť postupu súdu prvého stupňa, keď podľa § 250d ods. 3 OSP zastavil konanie v predmetnej časti.

K samotnému predmetu rozšírenia žaloby odvolací súd považuje za potrebné vo všeobecnosti dodať, že zákon o správe daní i daňový poriadok rešpektujú akcesoritu medzi dodatočne určenou daňovou povinnosťou a následne určenou sankciou za správny delikt (napr. podľa § 35 zákona o správe daní). Pre prípad zrušenia rozhodnutia, ktorým bola dodatočne určená daňová povinnosť na základe výsledkov daňovej kontroly upravujú postup, ktorým sa rozhodnutia o uložení pokuty zrušujú z úradnej moci postupom podľa § 35 ods. 19, § 54 ods. 3 zákona o správe daní, s prihliadnutím na intertemporálne ustanovenia Daňového poriadku. Tento postup však predpokladá rozhodovaciu činnosť správcu dane.

Z uvedeného dôvodu by ani nebolo možné vyhovieť včas podanému žalobnému návrhu, ako to v doplnení požaduje žalobca, keďže správny súd nedisponuje právomocou vrátiť žalobcovi zaplatenú pokutu, môže len preskúmať zákonnosť rozhodnutí daňových orgánov a postupov predchádzajúcich ich vydaniu v súvislosti s vyššie naznačeným postupom.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu postupom podľa § 250ja ods. 3 vety druhej OSP v spojení s § 219 ods. 1, ods. 2, § 223 OSP ako vecne správny a v súlade so zákonom potvrdil.

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c veta prvá OSP a § 250k ods. 1 OSP tak, že žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže v odvolacom konaní nebol úspešný.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.